

Aistė Niunkaitė Račiūnienė

LIETUVOS ŽYDŲ TRADICINIO MENO IR SIMBOLIŲ PASAULIS
Atvaizdai, vaizdiniai ir tekstai

THE WORLD OF LITHUANIAN JEWISH TRADITIONAL ART AND SYMBOLS
Images, Notions and Texts

Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus

Vilnius
2011

Padėka	5
IVADAS	9
TRADICINIAI VIZUALIEJI MENAI IR ATVAIZDO PROBLEMA	19
Šaltiniai, tekstai, kontekstai	
Ekskursas į žydų kultūros istoriją, arba Sandoros patirtis.....	21
Sakralusis tekstas ir komentavimo tradicija.....	29
Vizualieji menai ir judaizmas. Stereotipai ir tikrovė.....	41
Atvaizdo draudimas ir Antrojo Įsakymo interpretacijos.....	47
TRADICINIAI MENAI IR SINAGOGA	
Formos, motyvai, semantika	63
Ekskursas į Lietuvos žydų bendruomenės istorinę ir kultūrinę raidą	65
Sakralusis vizualiųjų menų pobūdis ir formos.....	83
Sinagoga ir Šventykla: takoskyra ir sąsajos.....	101
Sinagogų statybos ir architektūros tradicijos	115
Simboliniai elementai sinagogos interjere.....	133
Toros ritinio puošyba.....	159
Hidur micva ir puošnumo siekis. Donatoriai ir švento darbo meistrai.....	167
SIMBOLINIŲ ATVAIZDŲ IR VAIZDINIŲ KALEIDOSKOPAS	183
Simboliniai atvaizdai: ištakos ir šaltiniai.....	185
Augalai ir Rojaus sodas, arba Gan Eden.....	199
Architektūriniai motyvai. Jeruzalės ir Šventyklos ilgesys.....	211
Jachinas ir Boazas	223
Vartai, arba Šaar.....	231
Muzikos instrumentai.....	237
Menora.....	243
Sandoros plokštės.....	251
Laiminantys delnai, arba Birkat kohanim	261
Karūna, arba Keter.....	267
Heksagrama ir Dovydo žvaigždė	275
Žmogaus atvaizdo eliminavimas ir žydiškasis bestiarijus	289
Paukščiai ir sielos	313
Balandis.....	319
Gandras, arba Chasida	323
Erelis	327
Dvi sparnuotos būtybės ir grifai	341
Liūtas	347
Elnias ir gazelė.....	359
Leviatanas ir begemotas	365
Saliamono sostas, arba Vietoje pabaigos.....	375
IŠVADOS	385
ISTORINIŲ IKONOGRAFINIŲ ŠALTINIŲ KATALOGAS	
Iš šimto šešiasdešimt devynių Litos miestų ir štetlų	391
KATALOGO VIETOVARDŽIAI IR METRIKA	649
Bibliografija	673
Santrumpos	681
CONTENT	682
ACKNOWLEDGEMENTS	683
SUMMARY	687